

Sygn. akt II Ka 598/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Krystyna Świącicka
Sędziowie:	SO Jerzy Kozaczuk SO Teresa Zawiślak (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Wierzbicka

przy udziale Prokuratora Andrzeja Michalczuka

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2013 r.

sprawy **R. G.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 224 §2 kk i in.

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 17 lipca 2013 r. sygn. akt II K 821/12

zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że na podstawie art. 69§1 i 2 kk i art. 70§1 pkt 1 kk orzeczoną wobec oskarżonego karę pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres próby 2 (dwa) lat; w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy uznając apelację obrońcy oskarżonego za oczywiście bezzasadną; zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. E. R. w S. kwotę 516,60 zł (w tym 96,60 zł podatku VAT) tytułem wynagrodzenia za obronę oskarżonego R. G., wykonywaną z urzędu w postępowaniu odwoławczym; zwalnia oskarżonego od opłaty i wydatków za postępowanie odwoławcze stwierdzając, że wydatki te ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 598/13

UZASADNIENIE

R. G. został oskarżony o to, że w dniu 2 września 2010 roku w Zakładzie Karnym w S. użył wobec funkcjonariusza Służby Więziennej P. W. przemocy polegającej na skierowanym na jego głowę uderzeniu pięścią i w konsekwencji uderzył go pięścią w rękę, naruszając tym jego nietykalność cielesną w celu zmuszenia go do zaniechania prawnej czynności służbowej jego kontroli osobistej i kontroli jego celi mieszkalnej oraz znieważył w/wymienionego funkcjonariusza oraz wykonujących z nim czynności funkcjonariuszy P. Z. i R. M. słowami powszechnie uznanymi za obelżywe wypowiadając je pod ich adresem podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych kontroli osobistej i kontroli celi mieszkalnej przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu łącznie co najmniej roku kary pozbawienia wolności, będąc uprzednio skazanym w warunkach art. 64 §1 kk zaś zdolność do

rozpoznawania znaczenia czynu oraz zdolność do pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym,

tj. o czyn z art. 224 §2 kk w zb. z art. 222 §1 kk w zb. z art. 226 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art. 64 §2 kk w zw. z art. 31 §2 kk.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Siedlcach z dnia 17 lipca 2013 r. oskarżony R. G. uznany został za winnego tego, że w dniu 2 września 2010 roku w Zakładzie Karnym w S. użył wobec funkcjonariusza Służby Więziennej P. W. przemocy polegającej na wykonaniu zamachu pięścią prawej ręki skierowanym na głowę funkcjonariusza i w konsekwencji, wskutek zasłonięcia głowy przez pokrzywdzonego, uderzeniu go pięścią w rękę, naruszając tym jego nietykalność cielesną w celu zmuszenia go do zaniechania prawnej czynności służbowej jego kontroli osobistej oraz znieważył w/ wymienionego funkcjonariusza oraz wykonujących z nim czynności funkcjonariuszy P. Z. i R. M. słowami powszechnie uznanymi za obelżywe wypowiadając je pod ich adresem podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych kontroli osobistej i kontroli celi mieszkalnej przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne i jednocześnie zdolność do rozpoznawania znaczenia czynu oraz zdolność do pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym, to jest o czyn z art. 224 §2 kk w zb. z art. 222 §1 kk w zb. z art. 226 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art. 64 §1 kk w zw. z art. 31 §2 kk i za ten czyn na podstawie art. 224 §1 kk w zw. z art. 11 §3 kk w zw. z art. 31 §2 kk skazał go na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności; zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. R. kwotę 929,88 zł, w tym kwotę 173,88 zł tytułem podatku od towarów i usług, za sprawowanie przez adw. E. R. obrony z urzędu wobec oskarżonego R. G.; zwolnił oskarżonego z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych określając, że wchodzące w ich skład wydatki ponosi Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu:

w oparciu o treść art. 438 pkt 3 kpk zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, a wyrażający się w dowolnym uznaniu, iż istnieją podstawy do przyjęcia, że działanie oskarżonego wypełniło dyspozycję przypisanych mu czynów, w sytuacji kiedy przeprowadzony ponownie przewód sądowy nie dostarczył do tego podstaw;

w oparciu o treść art. 438 pkt 2 kpk zarzut obrazy przepisów prawa procesowego, mającej wpływ na treść orzeczenia, w wyrażający się w naruszeniu:

- art. 424 kpk przez:

- kolejny raz pobieżny sposób podejścia do kwestii naruszenia czynności ciała P. W., przy sposobie działania oskarżonego, wskazanym przez pokrzywdzonego i w tym kontekście przyjęcie zeznań P. W. za pewnik, przy jednoczesnym odrzuceniu wersji prezentowanej przez oskarżonego R. G.;

- przyjęcie, że oskarżony nie chciał poddać się czynnościom kontrolnym i w tym zakresie poprzestanie na zapewnieniach funkcjonariuszy Służby Więziennej przy równoczesnym pominięciu, iż mają określony interes w złożeniu tej treści zeznań;

- odmówienie wiarygodności zeznaniom innych skazanych, którzy słyszeli uderzenia pałą i krzyk oskarżonego i zupełne pominięcie ich zeznań, podczas gdy korespondują one z obrażeniami oskarżonego opisanymi przez Sędziego penitencjarnego;

- art. 4 i 5 §1 kpk przez uwzględnienie wyłącznie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, zaś pominięcie elementów ekskulpujących;

- art. 7 kpk przez przeprowadzenie rozumowania wbrew dyrektywom płynącym z tego przepisu i zaprezentowanie oceny wyłącznie zgodnej z tezą o winie oskarżonego, a pominięcie szeregu wnioskowań, które tę koncepcję obalają, jak

choćby dysproporcja zastosowanej kary dyscyplinarnej w postaci umieszczenia w celi zabezpieczającej w stosunku do zarzutu przypisanego oskarżonemu, czy stwierdzonych po kilku dniach obrażeniach ciała;

- art. 442 §3 kpk przez niezastosowanie się do wiążących Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie wskazań co do dalszego postępowania wyrażonych w wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 25 października 2012 roku (II Ka 537/12), dotyczących ustalenia kiedy i w jakich okolicznościach mogły powstać liczne obrażenia stwierdzone u oskarżonego przez Sędziego penitencjarnego w dniu 15 września 2010 roku.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego R. G. od dokonania przypisanych mu czynów i zasądzenie kosztów z tytułu obrony z urzędu, albowiem ani w całości ani w części nie zostały uiszczone, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Siedlcach.

Sąd Okręgowy w Siedlcach zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego w zakresie podniesionych w niej zarzutów jest bezzasadna w stopniu oczywistym i nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd odwoławczy rozpoznając ten środek zaskarżenia skierowany przeciwko winie, zgodnie z art. 447 § 1 kpk zobowiązany był również do kontroli całości zaskarżonego wyroku, obejmującej również rodzaj i wymiar orzeczonej kary, jako że nie jest on związany granicami zarzutów podniesionych w apelacji wniesionej na korzyść (por. wyrok SN z dnia 5 stycznia 2006 r., sygn. III KK 266/05, LEX nr 172214), i w ramach tej kontroli dokonał zmiany wyroku.

Zważywszy na treść art. 457 § 2 kpk oraz brak wniosku o uzasadnienie wyroku obrońcy oskarżonego, przy uznaniu jego apelacji za oczywiście bezzasadną Sąd Okręgowy ograniczył zakres uzasadnienia jedynie do zmiany dokonanej z urzędu.

W ocenie Sądu Okręgowego orzeczona wobec R. G. bezwzględna kara pozbawienia wolności w wymiarze wynoszącym 4 miesiące jest w okolicznościach przedmiotowej sprawy karą rażąco surową w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości czynu, którego się dopuścił oraz warunków i właściwości osobistych oskarżonego. Rażąca niewspółmierność kary zachodzi bowiem wtedy, gdy suma zastosowanych kar zarówno zasadniczych, jak i dodatkowych wymierzonych za przypisane oskarżonemu przestępstwo nie uwzględnia należyte stopnia społecznego niebezpieczeństwa tego czynu oraz nie realizuje w wystarczającej mierze celów kary w zakresie społecznego oddziaływania z jednoczesnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma ona osiągnąć w stosunku do skazanego (wyrok SN z 10.07.1974 r., V KRN 60/74, OSNKW 1974, z. 11, poz. 213). Nie można bowiem zapominać, że podstawową zasadą wyrażoną w art. 58 § 1 kk jest prymat kar wolnościowych nad karą bezwzględnie pozbawienia wolności. Zgodnie bowiem z tym artykułem jeżeli ustawa przewiduje możliwość wyboru rodzaju kary, sąd orzeka karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania tylko wtedy, gdy inna kara lub środek karny nie może spełnić celów kary. Dodatkowo zgodnie z zawartymi w art. 53 § 1 kk i art. 53 § 2 kk regulacjami, Sąd podejmując decyzję w zakresie wymiaru kary winien mieć zawsze na względzie między innymi to, by dolegliwość kary nie przekraczała stopnia winy, odpowiadała stopniowi społecznej szkodliwości czynu, uwzględniała cele zapobiegawcze i wychowawcze, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Wprawdzie zachowanie oskarżonego polegające na zastosowaniu przemocy oraz słów wulgarnych wobec funkcjonariuszy służby więziennej w żadnej mierze nie może zasługiwać na usprawiedliwienie, to niemniej jednak nie da się nie zauważyć, iż zachowanie R. G. nie niosło ze sobą poważniejszych skutków dla pokrzywdzonych, w szczególności, iż potrafili oni, mimo oporu oskarżonego, wyegzekwować realizację czynności służbowej – kontroli osobistej oskarżonego. Bardzo doniosłe znacznie, z punktu widzenia konsekwencji karnych, jakie należy wyciągnąć w stosunku do R. G. ma fakt, iż biegli rozpoznali u niego ograniczone zaburzenia osobowości i zachowania, co skutkowało przyjęciem, że popełnił on zarzucany mu czyn w stanie znacznie ograniczonej poczytalności. Ponadto należy zauważyć, iż R. G., mimo iż był już wielokrotnie karany, w związku z tym od 21 listopada 2005 roku przebywa w zakładzie karnym dotychczas, jako osadzony nie stwarzał problemów wychowawczych, był nawet nagradzany za dobre zachowanie. Aktualnie, jak wynika z jego uzupełniających wyjaśnień złożonych w toku postępowania odwoławczego (k. 648),

również korzysta z nagród regulaminowych, co w rezultacie pozwala przyjąć, że zachowanie wobec Funkcjonariuszy Służby Więziennej z dnia 2 września 2010 r. było jedynie odosobnionym ekscesem. Pośrednio potwierdzeniem tego jest również okoliczność, iż nie przebywa on już w celi dla więźniów niebezpiecznych. Biorąc zatem pod uwagę elementy o charakterze podmiotowym, takie jak rodzaj i stopień zawinienia, które legły u podstaw zachowania się sprawcy, jak również obecny sposób zachowania oskarżonego w warunkach izolacyjnych Sąd Odwoławczy uznał, że w stosunku do R. G. istnieje tzw. pozytywna prognoza kryminologiczna i dlatego zaskarżony wyrok zmienił orzekając o warunkowym zawieszeniu wykonania orzeczonej wobec niego kary pozbawienia wolności na okres 2 lat, który to okres będzie odpowiedni dla weryfikacji przedstawionej prognozy, a jednocześnie spełni swoje cele w zakresie wymiaru kary, określone w art. 53 kk.

O wynagrodzeniu adwokata za obronę sprawowaną z urzędu w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie § 14 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, podwyższając należną kwotę stosownie do § 2 ust 3 w/w rozporządzenia o należną stawkę podatku od towarów i usług.

O kosztach sądowych, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 624 § 1 kpk, kierując się obecną sytuacją majątkową oskarżonego.

Mając na uwadze powyższe i na mocy art. 437 § 1 i 2 kpk i art. 456 kpk Sąd Okręgowy orzekł, jak w wyroku.